

[Korsgaard.]

Boliger til Veje paa langt billigere Vilkaar, end man vil kunne ved at bygge nye Boliger. Det er nu indført i det foreliggende Lovforslag som Ændringer til den bestaaende Lov, og jeg hilser det med Glæde.

Det glæder mig ogsaa, at det ærede Medlem Hr. Rahbek ønskede Lovforslaget henvist til et Udvalg for om muligt at opnaa visse yderligere Forbedringer. Jeg er enig med det ærede Medlem Hr. Rahbek i hans Udtalelse om den Bestemmelse, at en Arbejder, som ønsker at forlade sin Plads, selv om han forlader den i Utide, mod Arbejdsgiverens Ønske, har Ret til at bebo Lejligheden i 4 Uger. Jeg haaber, det Forhold er en af de Ting, man vil kunne faa ændret i Udvalget, og jeg haaber ogsaa, at vi, der ikke hidtil har fundet det nødvendigt at have Kontrakt med vore gifte Arbejdere, vi, der hidtil har regnet med, at en Mand er en Mand og et Ord et Ord, ikke skal blive straffet slet saa haardt, som den nuværende Lov bestemmer i den Passus, der gaar ud paa, at hvor der ikke er Kontrakt, har Arbejderen Lov til at bebo Ejendommen i 2 Aar, selv om han forlader sin Plads i Utide. Jeg ved vel, at det ikke er nogen stor Ulejlighed at lade oprette Kontrakt, men jeg har i 30 Aar haft gifte Arbejdere og har aldrig haft Kontrakt med nogen af dem; vi har altid klaret det med mundtlige Aftaler. Jeg vilde være ked af, om jeg skulde dumpe i, fordi jeg ikke har villet have den Ulejlighed at faa skrevet en Kontrakt. Hvis ikke det kan ændres, skal jeg nok, naar jeg kommer hjem i Novemberferien, sørge for at faa Kontraktforholdet i Orden; men der er mange, der ikke kender Lovene saa godt, som vi Rigsdagsmænd burde gøre, og jeg synes ikke, det er nødvendigt at straffe dem, der ikke har Kendskab til Lovene, saa haardt, som det er Tilfældet her.

I det hele og store hilser vi Forslaget om Ændringer i den bestaaende Lov med Glæde, og jeg tror, at jeg allerede paa nuværende Tidspunkt kan tilsige mit Partis Tilslutning til Lovforslagets Gennemførelse, idet jeg haaber, at man fra anden Side vil give os Ret i de Synspunkter og Ønsker, vi har fremsat:

Oluf Johansen: Det Lovforslag, der foreligger til Behandling, betyder jo ikke blot en Forlængelse, men ogsaa en ganske betydelig Udvidelse af den allerede bestaaende Lov om Oprettelse af Landarbejderboliger. Vi fra vor Side hilser Lovforslaget med Tilfredshed og ønsker at støtte dets hurtige Gang gennem Rigsdagen.

Jeg tilføjer, at de Forandringer i Lovforslaget, som blev gennemført i det andet høje Ting, efter vor Opfattelse er Forbedringer.

Da jeg hører, at der skal nedsættes et Udvalg, som skal drøfte Spørgsmaalet og eventuelt søge Samraad med den højtærede Landbrugsminister, skal jeg ikke ved denne Lejlighed gaa i Enkeltheder med Hensyn til Lovforslaget.

Det ser ud til, at der er nogen Meningsforskel imellem to ærede foregaaende Ordførere og en tredje — jeg skulde maaske sige omvendt — om Begrebet „usle Rønner“. Jeg ved ikke, om det maa være mig tilladt, uden at komme galt af Sted, at søge at forlige Modsætningerne ved at stille det ærede Medlem Hr. P. C. Petersen det Forslag, at han i Udtrykket „usle Rønner“ stryger „usle“, men lader „Rønner“ blive staaende, og foreslaa de ærede Medlemmer Hr. Rahbek og Hr. Korsgaard at lægge Mærke til Lovforslagets § 4, der indeholder Mulighed for et Tilskud paa 1 500 Kr. til at bringe Rønner ud af Verden og bygge gode Huse i Stedet.

Ved Behandlingen af Lovforslaget om Oprettelse af mindre Landbrug udtalte jeg i Forbigaaende, at jeg betragtede Loven om Oprettelse af Arbejderboliger paa Landet som et Arbejderfremskridt, jeg vilde hilse med Glæde. Jeg har villet gentage denne min Betragtning, fordi den er Udgangspunkt for vor Vurdering af disse Arbejderhjemms Rejsning; ikke blot betyder, at det er et socialt Boligbyggeri, men det skulde ogsaa arbejdsmæssigt bidrage til et i nogen Maade uløst og længe udsat Spørgsmaals Klaring. Det, jeg her tænker paa, er det store Spørgsmaal om at ende den usunde Vandring fra Land til By; kan denne Lovgivning yde et betydeligt Bidrag hertil, hilser vi det fra vor Side med Glæde.

Foranlediget af de Udtalelser, som blev fremsat af det ærede Medlem Hr. P. C. Petersen, ønsker jeg at sige, at dette Lovforslag ikke maa betragtes som en Imødekommenhed over for den Landbøunddom, der ønsker at gaa ind i de frie og selvstændige Landmænds Rækker. Hvis Tidens Ugunst for vor Landbøunddom skulde have det til Følge, vil det af denne Ungdom betragtes som et daarligt Surrogat, ja, jeg kan sige som en Uforskammedhed af den Slægt, der i Dag fører an i det danske Landbrugs Udvikling.

Med disse Betragtninger ønsker jeg blot at udtale, at vi fra vor Side vil være med til at give Lovforslaget en hurtig Gang gennem Tinget og stemme for det ved tredje Behandling.